

## Ontmoet de Sterren van de Stomme Film

### Kunstmenu-activiteit: voorstelling en voorbereidende lessen in de klas

Deze activiteit is ontwikkeld in het kader van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit in Eindhoven, aansluitend op de doorlopende leerlijn van De Culturele Ladekast. Met deze lesbrief kan de leerkracht zich op de activiteit voorbereiden.

<b>Leerdoelen doorlopende leerlijn voor de voorstelling</b> De (project)lessen sluiten aan op de culturele vermogens van de doorlopende leerlijn, zoals beschreven in De Culturele Ladekast			
Receptief vermogen	Creërend vermogen	Reflectief vermogen	Analyserend vermogen
De leerling ervaart de theatrale werking van toneel door het acteerwerk, de spanningsopbouw en de aankleding van het optreden	n.v.t.	De leerling kan zijn mening met argumenten onderbouwen die betrekking hebben op drama specifieke begrippen en het creatieve proces	De leerling kan de betekenis/boodschap van een toneelstuk, film of musical duiden in maatschappelijk opzicht.
<b>Leerdoelen doorlopende leerlijn kunst &amp; technologie voor de voorbereidende lessen</b> De (project)lessen sluiten aan op de culturele vermogens van de doorlopende leerlijn, zoals beschreven in De Culturele Ladekast. De nadruk ligt daarbij op deze leerdoelen voor kunst & technologie.			
Receptief vermogen	Creërend vermogen	Reflectief vermogen	Analyserend vermogen
De leerling kan onderscheid maken tussen de boodschap van de maker en de eigen interpretatie	De leerling kan zelfstandig een concept bedenken (evt. analoog) en op basisniveau uitwerken m.b.v. digitale media/technologie, bijv. via tekenen en filmen.	De leerling kan een mening over het eigen werk en proces onderbouwen met argumenten die betrekking hebben op begrippen vanuit kunst en technologie.	De leerling kan de betekenis/boodschap van een toneelstuk, film of musical duiden in maatschappelijk opzicht.
	De leerling kan een concept bedenken en op basisniveau uitwerken m.b.v. (educatieve) elektronica en/of technologie.	De leerling kan zijn mening benoemen over de vorm, functie en inhoud van een kunstuiting waarin technologie is gebruikt of technologie het onderwerp is, deze vergelijken met de visie van anderen en evt. bijstellen.	

De voorstelling:

*Ontwikkeld door:* Nederlands Silent Film Festival

Het Nederlands Silent Film Festival (NSFF) zet zich in om de silent film met al zijn facetten in leven te houden en zijn bekendheid te vergroten. Het is belangrijk om nieuwe generaties te laten zien en beleven dat de silent film geen primitieve voorloper van de hedendaagse bioscoopfilm is, maar juist een unieke, opzichzelfstaande kunstvorm.

*Discipline:* film & kunst & technologie

*Doelgroep:* 7 en 8

*Duur activiteit:* Voorbereidende workshop in de klas: 2 x 75 minuten

Voorstelling: 60 minuten

*Korte omschrijving van de Voorstelling:*

De voorstelling bestaat uit verschillende korte films die begeleid worden door live muziek. Tussen de films door wordt er van alles verteld over de film zelf, de hoofdrolspeler(s) en de muziek. Aan het einde van de voorstelling wordt van iedere groep één filmpje getoond uit de voorbereidende les.

### Vorbereiding door school op de filmvoorstelling

• **Vorbereiding van de leerlingen:**

Vertel de leerlingen meer over het NSFF. Dat kan met behulp van de website van [NSFF](#) of [CultuurStation](#).

Algemene hulpvragen voor de voorbereiding:

- Wat is de titel van de voorstelling en de naam van het festival?
- Vertel meer aan de hand van de website. Is er een verhaal of thema?
- Wordt er ook muziek gemaakt?
- Waar gaan jullie de voorstelling bekijken en hoe komen jullie daar?
- Vraag de leerlingen ook naar hun verwachtingen. Daarmee peil je het enthousiasme en weet je waar je aan toe bent:
  - Wat denk je te gaan meemaken?
  - Hoe lijkt je dat?

Het is ook belangrijk om vooraf aandacht te besteden aan het gedrag in het theater. Jullie gaan samen soms met andere scholen de voorstelling zien. De leerkracht(en) zit(ten) tijdens de voorstelling altijd tussen hun leerlingen en spreken hen, indien nodig, aan op hen gedrag. Bekijk samen met de leerlingen de [Spelregels 'naar het theater'](#)

Of bekijk samen met de leerlingen het filmpje [welkom in het theater](#)

**De rol van de leerkracht tijdens de voorstelling:** betrokken. De leerlingen mogen reageren, dat hoort erbij. Maar als je merkt dat leerlingen het verloop van de voorstelling verstoren, grijp dan in. Zo blijft het voor iedereen een fijn bezoek.

## Vorbereidende lessen in de klas (2x 75 minuten)

Een vakdocent komt in de klas lessen geven die aansluiten bij de voorstelling

### Korte beschrijving van de voorbereidende lessen

#### Les 1:

**Inleiding:** De leerlingen krijgen d.m.v. een PowerPoint uitleg over Stomme film, beeldaspecten, perspectief, I-movie etc.

**Kern/opdrachten:** De klas wordt in groepjes verdeeld van 3 a 4 kinderen. Elk groepje gaat aan de slag met het bedenken van een verhaal d.m.v. een storyboard. Verder maken de leerlingen een taakverdeling. Wat hebben ze de volgende les allemaal nodig? Wie gaat het regelen en wanneer.

**Afsluiting:** Kort de les nabespreken. Plannen vertellen, wat ga je doen, waarom, hoe ga je het aanpakken, waar, wat heb je nodig?

#### Tussen de twee lessen

Leerkracht; opdracht verder uitwerken met leerlingen. Storyboard afmaken.

#### Les 2:

**Inleiding:** Korte herhaling van les 1.

**Kern/opdrachten:** filmen en bewerken.

**Afsluiting:** kort reflecteren.

Reflecteren op de werkzaamheden tijdens de les, hoe is het gegaan? Welke keuzes heb je gemaakt?

Wat had je liever anders gedaan? Hoe gaat de samenwerking?

#### Vervolg – na de lessen – door de groepsleerkracht Filmpjes

- De leerkracht ontvangt de filmpjes na afloop via WeTransfer. De leerkracht bekijkt met de leerlingen de filmpjes nog een keer klassikaal, waarna de leerlingen kunnen reflecteren. (zie Specifieke vragen voor reflectie pagina 4)
- Daarna wordt het beste filmpje gekozen.
- Dit geeft de leerkracht door aan de vakdocent

**Het beste filmpje wordt getoond tijdens de voorstelling in januari in Pand P.**

### Benodigheden

Benodigde ruimte voor de lessen op school:

- Digibord

Benodigde apparatuur:

De vakdocent brengt mee:

- iPads
- Storyboard

De school zorgt voor:

- Stiften
- Potloden

De leerling zorgt voor:

- De leerlingen verzamelen zelf materialen voor de film, welke ze in les twee nodig hebben.

### Rol van de leerkracht

Actief meedoen met workshop.

Leerkracht kan leerlingen ondersteunen en enthousiasmeren.

### **Mogelijkheden voor een vervolg door de leerkracht**

Reflectie is een krachtige manier van leren. Het vergroot het leereffect bij kinderen. Wanneer er na een activiteit ruimte is voor reflectie, kort of lang, kunnen de kinderen leren van elkaar. En als dat van toepassing is, ook van de fouten die ze eventueel hebben gemaakt. Maak tijd vrij om te reflecteren, onderschat het effect ervan niet.

Reflectie is eigenlijk een vorm van napraten. Afhankelijk van het niveau van de leerlingen zal die verschillen:

- Zijn de leerlingen nog bezig op het niveau van zelfontwikkeling, met het zich durven uitdrukken? (onderbouw)
- Of kunnen ze al reflecteren op het proces en de inhoud van een voorstelling? (midden- en bovenbouw)
- Geef feedback: vertel ook kort je eigen ervaringen. Wat is jou als leerkracht opgevallen? Hoe vond je de voorstelling? Herkennen de leerlingen dit? Kunnen ze het aanvullen?

### **Specifieke vragen voor reflectie die aansluiten bij de voorbereidende lessen:**

Elk groepje laat zijn film zien en vertelt wat en hoe ze het gedaan hebben, waar hebben ze op gelet?

- Welke kenmerken van de stomme film komen duidelijk in beeld? Aandachtspunten;
  - Zwart/wit
  - Versnelling
  - Om het verhaal duidelijk te maken, is gebruik gemaakt van teksten op bordjes. (scherm vullende bordjes)
  - De nadruk ligt op fysiek theater, zonder tekst. Emoties, uitdrukkingen, handelingen en bewegingen zijn enorm uitvergroot. (emoties: Spijt, trots, wanhoop, jaloezie, schaamte, haat, angst, blijheid, etc.)
- Wat was het idee, hoe ben je hiermee omgegaan? Komt het over zoals het bedoeld is?
- Is tijdens het filmen het storyboard helemaal gevolgd of zijn ze van het storyboard afgeweken?
- De leerlingen kunnen de verschillende beeldaspecten benoemen en vertellen hoe ze het proces hebben doorlopen. Wat heb je geleerd?
- Vertel: Hoe de film gemaakt is. Welke camerashots ze hebben gebruikt en waarom? Ziet het publiek dit ook? Komt de film over zoals het bedacht is.
- Welke duidelijke keuzes herken je?
- Hoe ging de samenwerking?
- Wat vind je goed werken, wat minder goed?
- Wat heb je geleerd?

### **Specifieke vragen voor reflectie die aansluiten bij de voorstelling:**

- Wat vond je/vonden jullie ervan; de eerste reactie?
- Heb je de leerlingen vooraf naar hun verwachtingen gevraagd? Check die dan ook na afloop: was dit wat je verwachtte van de voorstelling, en waarom?
- De leerlingen moeten hun gedachten kunnen vormen en hun creativiteit kwijt kunnen; accepteer een breed scala aan antwoorden.
- Welke verschillende ervaringen zijn er onder de leerlingen? Hoe denken de leerlingen over deze verschillen?
- Is er iets speciaal opgevallen?
- Wat heb je ervan geleerd?
- Zou je nog eens een voorstelling willen zien? Waarom wel? Waarom niet?